

یادداشتی از سیداحمد محیط طباطبائی

موزه به مثابه قدرت

شورای بین‌المللی موزه‌ها (ایکوم) هرساله محوری را برای فعالیت‌های کل موزه‌های جهان در نظر می‌گیرد. هر پدیده موزه‌ای به منشوری می‌ماند که از هر طرف می‌توان به آن نگاه کرد؛ به همین دلیل، محورهای متحرک که به‌عنوان شعار انتخاب می‌شوند وجوه مختلف مربوط به یک اثر یا یک موضوع را مورد سنجش یا بررسی قرار می‌دهند.

صفحه ۷

سرمقاله

تعدیل نرخ ارز: راهکار یا گزراه؟



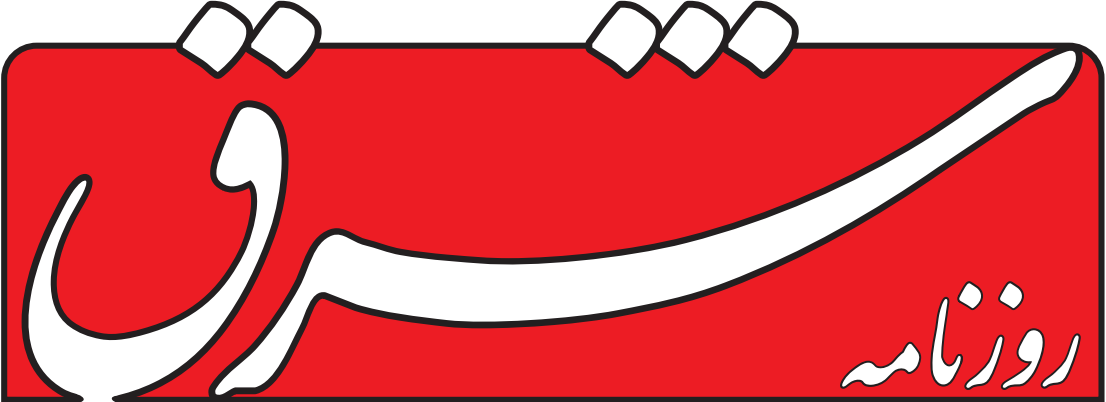
علی‌دینی ترکمانی

بار دیگر به دنبال تعدیل برخی قیمت‌ها و اصلاح نرخ ارز، جامعه درگیر اعتراضات اجتماعی شده است. تعدیل‌های بی‌دریی در سه دهه گذشته و پاسخ اعتراضی رفته‌رفته شدیدتر به آن، باید آموزنده باشد. اگر که جشمان‌شان را باز کنند و واقعیت‌ها را خوب ببینند. طبعاً، در موقعیت‌هایی در کشورهایی، تعدیل نرخ ارز پیش می‌آید. برای مثال، چین نرخ دلار را از ۱۰۵ یوان در سال ۱۹۸۰ (۱۳۶۹) به حدود ۹ یوان در سال ۱۹۹۴ (۱۳۷۳) افزایش داد؛ کاهش تقریباً شش‌برابری ارزش پول ملی. این سیاست در جهت حمایت از توسعه صادرات بود. تعدیل نه‌تنها به اینجا ختم شد؛ بلکه بعداً ارزش یوان تقویت نیز شد. از سال ۱۹۹۴ تا سال ۲۰۰۴، نرخ ارز به‌اصطلاح میخ‌کوب و تثبیت و از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۶، نرخ دلار از حدود ۹ به حدود ۶٫۵ یوان کاهش یافت (تقویت یوان). در سال‌های بعد تا الان در همین حدود باقی مانده است؛ یعنی بعد از یک دوره کاهش ارزش پول ملی، یک دوره تثبیت و بعد یک دوره تقویت ارزش پول ملی را داشته است. علت اصلی این امر، توانایی چین در کنترل میزان تورم و کاهش آن از حدود ۲۵ درصد در سال ۱۹۹۴ به میانگین دو تا سه درصد در سال‌های ۲۰۰۰ تاکنون است. علت اصلی این توانایی در کنترل تورم نیز، ارتقای بهره‌وری کل از طریق انتقال فناوری به‌روز جهانی (سرمایه‌گذاری مشترک خارجی)، مدیریت بسیار قوی پروژه‌های سرمایه‌گذاری و پایدارکردن رشد اقتصادی با کیفیت بالاست…

نرخ ارز در ایران یک بار در سال ۱۳۷۱ از نرخ رسمی ۷ به ۱۴۵ تومان افزایش یافت. سپس در سال ۱۳۷۸ به ۷۸۵ تومان. بعد در سال ۱۳۹۱ به حدود دو هزار تومان. در سال ۱۳۹۷ به چهارهزار و ۲۰۰ تومان. این نرخ رسمی برای برخی از کالاها ثابت ماند و برای برخی کالاهای دیگر نرخ‌های نیمایی و ثنایی بالاتر نزدیک به بازار آزاد، تخصیص یافت. همیشه، با افزایش فاصله نرخ ارز بازار آزاد و نرخ رسمی تثبیت‌شده، ضرورت تعدیل نرخ ارز با هدف پیشگیری از رانت و استفاده بهینه از منابع، دوباره پیش آمده است؛ اما پرسش این است که چرا چنین تعدیل‌هایی در اقتصاد ایران تبدیل به یک قاعده‌عام در طول زمان بلندمدت شده است؟ و پرسش دوم؛ این تعدیل‌ها تا کجا می‌تواند پیش برود؟ پاسخ پرسش دوم را جامعه می‌دهد. نمی‌توان بدون مواجهه با اعتراضات اجتماعی، چند سال یک بار، دست به تعدیل نرخ ارز زد. پاسخی که رفته‌رفته تندتر و فراقیتر شده است. پاسخ پرسش اول نیز در کیفیت نظام حکمرانی قرار دارد. برستر قواعد بیش اساسی و راهبردی که موجب بروز مراکز تصمیم‌گیری بیش از اندازه و ناسازگار با هم (شکست در هماهنگ‌سازی سیاستی) و همین‌طور موجب بروز تنش‌ها و تضادها در عرصه منطقه‌ای و جهانی می‌شود، امکان پیشبرد فرایند انباشت سرمایه قوی و کارآمد، جذب سرمایه خارجی و انتقال فناوری به‌روز، ارتقای بهره‌وری و درنهایت کنترل فشارهای تورمی و انتظارات تورمی، وجود ندارد. مادام که این قواعد

اساسی و زیربنایی نهادهی که ریشه در سنت‌گرایی تجددستیز دارند، تغییر نکنند، در بر همین پاشنه به‌ناچار خواهد چرخید. دینامیسم درون‌زاد سیستم شکل‌گرفته چنین روندی را اقتضا می‌کند و گزیری از آن نیست… ساختار قیمت‌ها اگر در گذر زمان مسئله‌ساز می‌شوند، مانند نرخ ارز چهارهزار و ۲۰۰ تومانی رانت‌ساز، خود خروجی ناتوانی حکمرانی ضعیف در پیشبرد موفق فرایند انباشت سرمایه اجتماعی‌گرا و ناتوانی آن در تعامل سازنده با نظام اقتصاد بین‌الملل است. ناتوانی که موجب بروز فشارهای فراینده تورمی و افزایش نرخ ارز در بازار آزاد و در نتیجه پیداکردن نرخ ارز رسمی رانتی می‌شود. بر مبنای شاخص عملکردی مهم نرخ رشد اقتصادی سالانه و همین‌طور نرخ سالانه رشد بهره‌وری عوامل تولید (یا پیشرفت فنی)، دهه ۱۳۴۰ به‌طور خاص به علت جنگ و دهه ۱۳۹۰ (به‌طور خاص به علت تنش‌ها بر سر پرورنده هسته‌ای و در نتیجه اعمال تحریم‌ها)، دهه‌های ازدست‌رفته هستند. ساختار قیمت‌ها در چنین زمان‌هایی به‌ناچار نادرست می‌شود؛ چراکه از سویی قیمت‌ها و نرخ ارز به دلیل رشد ضعیف اقتصادی و تشدید انتظارت تورمی، افزایش می‌یابند و از سوی دیگر، دولت برای کنترل فضای اجتماعی، ناچار از تثبیت قیمت‌های برخی از کالاهای کلیدی و نرخ ارز می‌شود. در گذر زمان، فاصله این دو بیشتر می‌شود که به صورت قیمت نسبی نادرست بازتاب پیدا می‌کند… اصلاح ساختار قیمت‌ها مستلزم تقویت عملکرد بخش واقعی اقتصاد (رشد اقتصادی بلندمدت باثبات و ارتقای بهره‌وری) و تأمین مجموعه عوامل دیگری است که ورود به آنها در اینجا ممکن نیست (مانند سیاست صنعتی راهبردی، نظام نوآوری قوی در سطوح ملی، بخشی و منطقه‌ای).

ادامه در صفحه ۵



چهارشنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۱ • ۱۶ شوال ۱۴۴۳ • ۱۸ می ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۲۸۱ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: عکس سرنشین ضمیمه کشف حجاب می‌شود، یک سال پس از پایان مناقشه نقل‌وانتقال خودرو در این بازار چه می‌گذرد؟ و یادداشت‌هایی از سیامک قاجار قیونلو، حسین ایمانی جاجرمی، امیر عربی

«شرق» از **وضع نابسامان پرداخت‌های قانونی** کارکنان در بهشت و تأثیر آن بر مرادوات شهری پایتخت گزارش می‌دهد

غبار در هوای شهرداری

گزارش تیتربیک را در صفحه ۸ بخوانید

استفاده ابزاری از عادل فردوسی‌پور؟



۹

یادداشت‌روزنامه‌نگاران

هفته روابط عمومی و نام‌هایی که از یاد می‌روند



مینو بدیعی

وجود هفته، روز و اسم‌ها و عناوین پرطمطراق ما را به این صرافت می‌اندازد که اگر هفته یا روز را خوب برگزار کنیم و سروصدای بسیار داشته باشیم، در محتوای آن روز و هفته خیلی هنر کرده‌ایم؛ مثل برگزاری روز معلم یا روز کارگر که درحقیقت تهمی از مفاهیم مربوطه است. در روز کارگر، این نیروی کار فریاد می‌گشود: گرسنه‌ایم. در روز معلم، آموزندگان فرهنگ و پیش‌برندگان آموزش با آهی سراپا افسوس ندا سر می‌دهند که سفره نان‌مان خالی است و روزهای مشابه دیگر، اما روز و هفته روابط‌عمومی چه صیغه مبالغه‌ای است. روابط‌عمومی در ایران به وجود آمده تا کم‌کاری و کم‌مسئولیتی و گاه ندانم‌کاری‌های مدیران را پاسخ‌گو باشند یا بی‌تدبیری آنها را هم جبران کنند. اینکه چنین ادعایی مطرح می‌شود، حرف کزافه‌ای نیست؛ زیرا روابط‌عمومی در غرب و آمریکا هرچند سروصدای زیادی هم دارد، از ابتدا برای لایوشانی مسائل و مشکلات گسترده‌ای که در برخی از سازمان‌ها وجود داشته، شکل گرفته است. این شعار، شاید شعار کهنه روابط‌عمومی باشد که به وسیله روزنامه‌نگاری به نام «ایوی-لی» که پایه‌گذار روابط‌عمومی در شرکت رآده‌ن دولتی آمریکا بود، به وجود آمد: «در سازمان‌ها را باز کنید» و مردم را به شکل شفاف و صریح با مسائل درون‌سازمانی آشنا کنید. ایوی-لی که درحقیقت یک روزنامه‌نگار منتقد بود، قلم نقادانه روزنامه‌نگاری خود را کنار گذاشت و به استخدام سازمان مربوطه درآمد تا مدافع سازمان و حمایتگر مدیران یا مدیر عالی مربوطه باشد. ازاین‌رو بود که «اپتون سینکلر» نویسنده معروف آمریکایی که یک روزنامه‌نگار منتقد هم بود، علیه او برخاست و خطاب به افکار عمومی آمریکا در آغاز قرن بیستم اعلام کرد: «ایوی-لی را خفه کنید». از ابتدای شکل‌گیری روابط‌عمومی در ایران یعنی در آغاز دهه ۳۰ در شرکت ملی نفت ایران تلاش‌های گسترده‌ای برای شناسایی فعالیت مفید روابط‌عمومی در همه عرصه‌های اطلاع‌رسانی، مدیریت کارآمد، پیشبرد ارتباطات مفید درون‌سازمانی و بیرون‌سازمانی، ارائه اطلاعات صحیح به افکار عمومی جامعه، هدایت مدیران عالی به کارهای نیک و… انجام شد. با تشکیل دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی که قبلاً مؤسسه عالی ارتباطات اجتماعی نام داشت، رشته روابط‌عمومی در سطح اکادمیک و دانشگاهی به وجود آمد. دکتر حمید نطقی که پایه‌گذار این رشته در سطح دانشگاه بود، تلاش‌های بسیاری برای پیوند بین مدیریت و روابط‌عمومی به انجام رساند. درحال‌حاضر نزدیک به ۷۰ سال از تشکیل روابط‌عمومی در ایران می‌گذرد و تلاش‌های دکتر حمید نطقی برای بی‌افکنندن روابط‌عمومی علمی در ایران بر مبنای ایجاد ارتباطات عمیق سازمان‌ها با مردم و به عبارت دیگر تأثیرگذاری مثبت اقلاعی بر افکار عمومی هنوز شکل نکرفته است و در موارد زیادی هم مخدوش شده است.

ادامه در صفحه ۴

گفت‌وگو با علی اصغر حداد به مناسبت انتشار ترجمه تازاهش از آر‌تور شنیتسلر

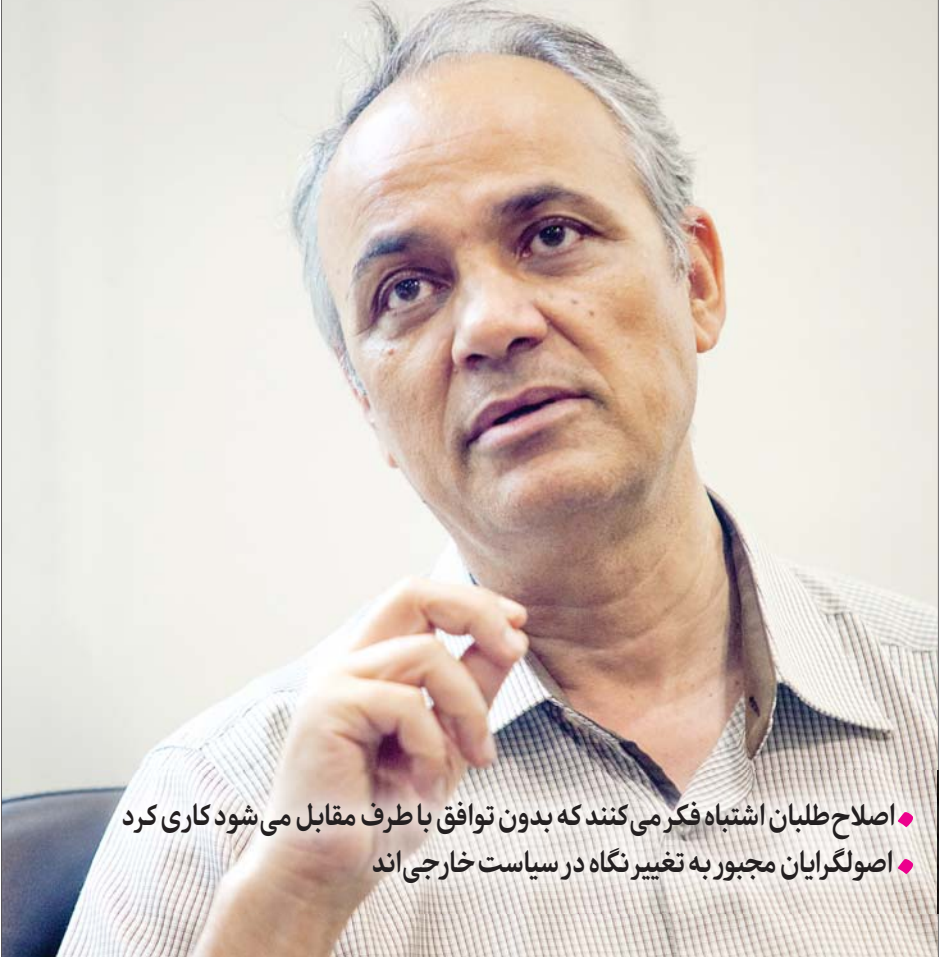
ادبیات در زمانه بحران

گروه ادبیات: آر‌تور شنیتسلر نویسنده اتریشی آغاز قرن بیستم و از نویسندگان آغازگر ادبیات مدرن است. علی‌اصغر حداد تاکنون چندین اثر از او به فارسی ترجمه کرده که مجموعه‌داستان «دیگری»، داستان‌های «بازی در سبیده‌دم» و «رویا»، داستان بلند «مردن» و دو داستان کوتاه «ستوان گوستل» و «مرده‌ها سکوت می‌کنند» از آن جمله‌اند.

صفحه ۱۱

تحلیل احمدزیدآبادی از اوضاع سیاسی و روند فعالیت‌های اجرایی کشور

کار آمدی، ناگزیر باید اتفاق بیفتد



- اصلاح طلبان اشتباه فکر می‌کنند که بدون توافق با طرف مقابل می‌شود کاری کرد
- اصولگرایان مجبور به تغییر نگاه در سیاست خارجی اند

• عکس:عباس کونری، شرق



در شرایطی که کشور در یکدستی قدرت سیاسی به سر می‌برد و مجلس و دولت در دست اصولگرایان است و جریان اصلاح‌طلب سهمی از آن ندارد، با احمد زیدآبادی به گفت‌وگو نشستیم. اصلاح‌طلبی که منتقد جریان فکری اصلاحات فعلی است و تأکید دارد که باید اصلاح‌طلبان از قدرت به دور باشند تا بتوانند نسخه اصلاحی مناسبی برای کاستی‌ها و مشکلات کشور بیچند.

این فعال سیاسی و روزنامه‌نگار پیشین منتقد اگرچه معتقد است اصلاحات کم‌هزینه‌ترین و انسانی‌ترین روش برای تغییر و تحول

عبر و از بن‌بست‌های جامعه است، اما در عین حال تأکید دارد که اصولگرایان نیز مجبور به تغییر نگاه در سیاست خارجی هستند و مشکل اصلی ما نوع نگاه آنها به روابط با دنیاست. او همچنین انتخابات ۷۶ و حضور سیدمحمد خاتمی در انتخابات را اشتباهی

استراتژیک از سوی دوستان اصلاح‌طلبیش می‌داند که نیاز به بازنگری و آسیب‌شناسی دارد، اما برخی از آنها نمی‌خواهند به این

اشتباه اعتراف کنند یا آن را بپذیرند. زیدآبادی می‌گوید اگر چه مردم به شرایط فعلی اعتراض دارند و دیگر اعتقادی به اصلاح‌طلبی

و اصولگرایی ندارند، اما دنبال راه‌حل می‌گردند و اگر بدانند راه‌حلی برای بیرون‌رفت از مشکلات وجود دارد، ممکن است

متقاعد شوند.

این گفت‌وگو را در صفحه ۲ بخوانید

خبر

عضواتاق بازرگانی تهران:

به جای خودرو، خودروساز وارد کنید!

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران می‌گوید با قیمت‌های جهانی، خودروی خارجی که استاندارد‌های هشادوینچ‌گانه را داشته باشد و در بازار داخلی ارزان تمام شود، وجود خارجی ندارد. محمدرضا نجفی‌منش در گفت‌وگو با ایسا، اظهار کرد: خودروسازان داخلی از آزادشدن واردات خودرو استقبال می‌کنند و این امیدواری وجود دارد که فشاری که در سال‌های گذشته بر بخش‌های مختلف این صنعت وارد شده،

یادداشت

چالش پلیس با دفاتر اسناد رسمی



حسن سلیمی سردفتر اسناد رسمی

در فقره اختلاف کانون سردفتران با پلیس در موضوع اسناد اتومبیل شاهد بودیم که ناگهان برخی از مسئولان عدلیه و نظمیبه تمام‌قد، به‌طور هماهنگ و با پوشش رسانه‌ای بسیار قوی اعلام و القا کردند از فردا مردم هیچ الزامی برای مراجعه به دفترخانه جهت تنظیم اسناد اتومبیل ندارند و برگ سبز صادرشده از راهور، سند رسمی وسایل نقلیه تلقی می‌شود و به مردم قبول دادند هزینه‌های گزاف تنظیم

ترکیه به دنبال امتیازگیری در ازای پیوستن سوئدو فنلاند به پیمان آتلانتیک شمالی است

اردوغان سدراه ناتو

«شرق» از چالش دریافت حقا به از طالبان گزارش می‌دهد

در محاصره سدهای همسایگان

ایران با **سدهای** بسیاری مانند ایلیسو، آتاتورک، سلما کجکی و کمال‌خان در خارج از کشور محاصره شده است

واکنش امام جمعه کرج به گزارش «شرق»

احتراما پیرو انتشار گزارشی با عنوان «انمه جمعه و سخنان تلخ و شیرین» در تاریخ ۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ که پیرامون حضور بانوان در ورزشگاه‌ها بوده و با مطالبی تقطیع‌شده و جهت‌دار درصدد تخطئه انمه جمعه برآمده، توضیحات ذیل‌الذکر جهت درج در آن روزنامه ارائه می‌گردد. مقتضی است به موجب قانون مطبوعات نسبت به درج موارد معنونه اقدام فرمایید.

۱- سخنان نماینده ولی‌فقیه در استان البرز و امام جمعه کرج نسبت به حضور بانوان مکرره در ورزشگاه‌ها ناظر بر حفظ کرامت و جایگاه رفیع بانوان در اماکن ورزشی بوده و برخلاف تحلیل آن روزنامه نگاهی اثباتی بر این سخنان حاکم می‌باشد. آیت‌الله حسینی‌همدانی با تأکید بر اینکه حرف و طرح کلی ما و آنچه از منابع دینی و روایی ما به دست می‌آید، این است که حضور بانوان در اجتماع باید کریمانه باشد چه در ورزشگاه و چه در محیط‌های تفریحی و هر اجتماع دیگری که باشد…

صفحه ۹ را بخوانید

استفاده نیست. به‌این‌ترتیب شرکت‌های خارجی از محدودیت‌ها و تحریم‌ها علیه ایران به سود خود استفاده کرده‌اند. او ادامه داد:

واردات یک خودروی بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ هزار دلار هزینه دارد؛ اما تولید همان خودرو در ایران حدود هزارو ۵۰۰ دلار هزینه دارد. ازاین‌رو ای کاش به جای آنکه اصرار بر واردات خودرو باشد، تصمیم‌گیران برای واردات خودروساز و استفاده از آنها در ظرفیت‌های داخلی برنامه‌ریزی کنند.

منعقده میان متعاملین ذکر شده، نه نامی از فرورنده هست

نه اصحاب سند به لحاظ آزادبودن یا ممنوع‌بودن در معامله ارزیابی شده و با بخش‌نامه‌های دادگاه سنجش و تطبیق داده شده‌اند، نه شرایط متمایل مندرج شده است، نه امضایی از خریدار یا فرورنده در ذیل آن وجود دارد، نه ثمن معامله و نحوه پرداخت آن مشخص شده است؛ نه هویت مقام مسئول معین است و پاره‌ای از ایرادات مهم که اگر چنانچه اختلافی حاصل شود برای اثبات یا ابطال هریک از عناوین فوق حداقل دو سال عمر و زمان گران‌بهای افراد و توان و نیروی دستگاه قضائی هدر می‌رود. حال آیا همه این ایرادات نتیجه قول کسانی نیست که وعده‌های عجیب به مردم می‌دادند؟ اگر هست مسئولیت مدنی و جبران خسارت وارده به مردم و دستگاه قضائی با چه کسی است؟ آیا اگر فرد مسئول مشخص شود قادر به جبران چنین خسارت سهمگینی هست؟

ادامه در صفحه ۴